

Ekoizpena

(RAWIK Radio Aus- und Weiterbildung im Interkulturellen Kontext-etik hartua)

Irratsaio baten antolakuntza eta prestaketa

Irratsaio bat zenbait atalekin osatu ohi da, bakoitza bere formatu propioarekin (esaterako, magazineak, berriak, gehigarriak, musika atalak, hizketaldiak eta abar). Irratsaioaren formatua eta egitura saioaren izaera edo deskribapenean zehazten dira, baita saioaren hurrenkera zehazten duen eskaletan ere. Sorkuntza-askatasunaren zenbatekoa irratsaioaren eta esatariaren izaeraren arabera izango da.

Zenbait diseinu-elementu aurkezten dira irratsaio batean zehar. Esaterako, magazine batean:

- Jinglea (saioaren soinu propioa, bereizgarria)
- Saioaren aurkezpena (esatariak entzuleak gidatuko ditu saioan zehar, elementuak iragarri eta gai nagusiak aurkeztuz).
- Ordueroko errepasoa.
- Musika.
- Kuña (jarraian datozen elementuentzat).
- Aurrerakina (saioaren edo gaiaren aurrerapen labur bat, testuduna normalki, musikarekin eta pasarteekin).
- Atala (erreportajea, elkarrizketa, iruzkina, eta abar).
- Kirolari, eguraldiari, trafikoari zein bestelako gertaerei buruzko berriak.
- Ohiko atalak (saioa errepikatzen diren atalak, normalki leku berean joaten direnak, hala nola asteroko diskoa, lehiaketak entzuleekin...).

Saioaren egitura – magazine saio batekin adibide gisara

Magazineak agurrekin eta saioaren itxura definitzen duen zerbaitekin hasi ohi dira. Hau horretarako propio sorturiko jingle bat edo musika pieza bat izan daiteke, zeinak aldartea edo tonua ere definitzen duen.

Saio hasieran aurkezleak landuko diren gaiak aipatu ere egiten ditu. Irratsaio hasiera al bait erakargarrien eta zirrargarrien egin behar da, entzuleen arreta erakartzeko. Denbora tartea zehatz-mehatz prestatu behar dira aldez aurretik, irratsaioa adostutako ordutegian edo denbora tartean sar dadin, irratsaioaren gai aniztasuna mantenduz (atal honen bukaeran irratsaio baten txostena atxikita dago, adibide gisara).

Irratsaioaren egitura eta drama-konposiziorako zerrenda

- Non kokatzen ditut gai serioak eta non errazagoak?
- Zein elementu dira bereziki interesgarriak eta gaiaren hariari dagozkionak? – Hauek estrategikoki kokatu behar dira saioaren egituran.
- Ba al daude prestatutako elementu erregularrak, aldez aurretik definitutako denbora tartetan egokitzen direnak? (esaterako, berriak, aholkuak edota esanak)
- Zein erritmo behar du saioak? Saioaren zein ehuneko izango du musikak, zein hizketarako tartea?
- Entzuleriak noiz behar ditu kontzentratzeko tartea eta noiz tarte libreak?
- Zein elementuren artean egin nitzake lotura onak?

Denbora tarteen antolakuntza adosterakoan, garrantzizkoa da gutxieneko denbora tartek gordetzea ezusteko atzerapenak integartzeko. Hizkuntza bat baino gehiagotan arituko den edonork denbora gehiago behar du. Horrez gain, gutxienez 3, baina ahal dela 5 minutu programatu beharko lirakeke saio bukaerako musikarako, hurrengo irratsaiorako espazioa libratu eta haiei kokatzeko astia emateko.

Eskaleta eta txosten zehatza

Eskaletak, ordu oso eta bakar bateko saioaren eduki guztiak antolatzen ditu, bakoitzari dagokion lekua zehatuz. Hainbat ordutako iraupena daukaten saioek, hartzen duten ordu oso kopurua beste eskaleta beharko dituzte. Eskaletak diseinu elementuen antolaketazaltzen du, modu horretan egitura orekatzen lagunduz.

Eskaletaren oinarrian, saioaren hurrenkera orria prestatzen da. Honek eduki guztiak ordena kronologikoan zerrendatzen ditu, eta saioaren diseinuaren oinarria da. Non kokatzen dira jingleak? Noiz hitz egingo da musikazko giro-soinu batekin batera? Nork aurkeztuko du zein hizkuntzatan? Eta abar...

Hau da, banan-banan, aurkezlearen gidoiaren oinarria.

Example of a show rundown sheet

Name of show: Politburo							
Show date / time: Sunday, 05/07/2009, 18:00-19:00							
Presenter: Nicole Meier		Music: Nicole Meier				Technician: Detlev Müller	
No.	Content	Artist / author	Sound carrier	Track no.	Time	Length	Remarks
1	Politburo jingle	Politburo	PC	1	18:00:00	00:00:43	
2	Greeting / introduction	Presenter	Live		18:00:43	00:01:00	
3	Cecilia Ann	Pixies	CD	1a	18:01:43	00:02:06	Caution, stops suddenly!
4	Union story	Nicole Meier	Live		18:03:49	00:04:00	
5	Workers' united front song	Tom Schneider	CD	5	18:07:49	00:02:38	Out after 2:38!
6	Intro: Founding of Verdi regional office	Presenter	Live		18:10:27	00:00:30	
7	Founding of Verdi regional office	Detlev Müller	PC	5	18:10:57	00:05:10	
8	Get up, stand up	Bob Marley	PC	3	18:16:07	00:03:12	
9	Intro: Globalisation	Presenter	Live		18:19:19	00:00:30	
10	Globalisation item	Anja Graf	PC	?	18:19:49	00:05:17	
11	Get a move on!	Mr. Scruff	CD	1	18:25:08	00:03:28	(Fade out at 2:30)
12	Intro: Conti works council	Presenter	Live		18:28:32	00:01:00	
13	Conti works council item	Anja Graf	MD		18:29:32	00:04:00	
14	Intro: IGM youth camp	Presenter	Live		18:33:32	00:01:00	
15	IGM youth camp item	Detlev Müller	MD	22	18:34:32	00:03:43	Raise level!!!
16	Susanne zur Freiheit	Fishmob	CD	2	18:38:15	00:04:12	
17	Intro: Future of IGM	Presenter	Live		18:42:27	00:00:30	
18	Debate on future of IGM	Jo Baumann	MD		18:42:57	00:02:40	
19	One by one	Chumbawam ba	CD	6	18:45:37	00:05:45	Out earlier!
20	Intro: Köter interview	Presenter	Live		18:51:22	00:00:30	
21	Köter item	Detlev Müller	PC		18:51:52	00:04:35	
22	Closing remarks over 45 sec. ramp of Bachelorette	Björk	CD	7a	18:56:26	00:03:33	
					19:00:00		

Tresnarik garrantzitsuena: belarria

Irratian, zein soinu lortzen den da gakoa. Eta soinua ona izateko, ekipamendua zuzen egon behar da. Beraz, tresnarik garrantzitsuena giza-entzumena da. Soinu ona zerk lortzen duen

jakitea ahalbidetzen digu: jatorrizko soinua (elkarrizketa batean jatorrizko soinua, zaratak, eta abar) musika baino altuagoa edo baxuagoa den, tonu grabeago batek ahotsari gertutasuna emango dion edo erreberberazio efektua ongi geratzen den jakitea ahalbidetzen digu. Erritmikoki ere, musika lausotzeko instant egokia den, edo musikaren erritmoak eta ahotsaren tempoak noiz elkar hartzen duten jakiteko balio du, eta abar.

Entzumenak soilik esan diezaguke elementu teknikoak noiz dauden zuzen doituak eta noiz diren funtzionalak. Beraz, arretaz entzutea funtsezkoa da irrati-lanean. Entzumena zolitu dezakegu landuz gero, eta denborarekin are hobeto identifikatu soinu egokia bera.